

Minimale zorgplichtmaatregelen

Alle gebruikers van panden, ressorterend onder de Rijksgebouwendienst, die in de categorie laagrisico klasse vallen, moeten de hieronder vermelde maatregelen minimaal (laten) treffen om aan hun zorgplicht te voldoen. Of deze maatregelen voor uw pand nodig zijn – en welke eventuele extra maatregelen u wenst te nemen – is na te kijken op de website: www.zorgplicht-legionella.nl.

Warmwaterleidingen, warmer dan zestig graden

- Eens per jaar temperatuurcontrole
- Aantekening in logboek van elke controle

Warmwaterleidingen, kouder dan zestig graden

- Minimaal eens per week thermisch desinfecteren (spoelen met water, warmer dan zestig graden)
- Aantekening in logboek van spoelingen

Mengwaterleidingen voor circulerend water, tussen de 25 en zestig graden

- Minimaal eens per week thermisch desinfecteren
- (spoelen met water, warmer dan zestig graden)
- Aantekening in logboek van spoelingen

Douche en/of badmengkraan, die niet wekelijks gebruikt wordt

- Tappunt minimaal eens per week spoelen (is gebruik simuleren)
- Aantekening in logboek van spoelingen

Vaatspoeldouche of knijpdouche, die niet wekelijks gebruikt wordt

- Tappunt minimaal eens per week spoelen (is gebruik simuleren)
- Aantekening in logboek van spoelingen

Kappersdouche, die niet wekelijks gebruikt wordt

- Tappunt minimaal eens per week spoelen (is gebruik simuleren)
- Aantekening in logboek van spoelingen

Brandslanghaspel

- Alleen gebruiken bij brand
- Controleren van de verzegeling op de gesloten afsluiter
- Controleren op de aanwezigheid van een sticker met de tekst:
 - Alleen gebruiken bij brand
 - Haspel verzegeld in verband met legionellapreventie –
- Aantekening in logboek van de controles

Tandartsstoel, die aangesloten is op leidingwater

- Controleren van de werking van het automatisch systeem (indien aanwezig)
- Toestel volgens aanwijzing van de fabrikant legionellaveilig beheren
- Tappunt minimaal eens per dag gedurende één minuut spoelen (is gebruik simuleren)

Aantekening in logboek van controles en spoelingen

Nooddouche, die aangesloten is op leidingwater

- Alleen gebruiken bij een calamiteit
- Voorkomen van aerosolvorming tijdens testen of zorgen voor adembescherming via een P3-masker
- Na gebruik de aanwezigen over mogelijke gevolgen van blootstelling aan legionella informeren

Oogdouche, die aangesloten is op leidingwater

- Minimaal eens per week gedurende één minuut spoelen (is gebruik simuleren)
- Controleren van de werking van het automatisch systeem (indien aanwezig)
- Aantekening in logboek van controles en spoelingen

Buitenkraan of gevelkom

- Kraan en slang voor het gebruik met sproei toestellen (die zorgen voor verneveling) gedurende twee minuten spoelen
- Slang na gebruik legen en op een koele plek hangen

Voor meer informatie kunt u terecht bij uw objectmanager

Dit is een publicatie van:

Rijksgebouwendienst, Ministerie van Binnenlandse Zaken
Rijnstraat 8, 2515 XP, Den Haag
Postbus 20952, 2500 EZ, Den Haag
www.rijksgebouwendienst.nl

Zorgplicht legionella

Bescherm uzelf en uw medewerkers tegen de risico's van legionella

Wat houdt de zorgplicht legionella voor u als gebruiker in?

Bedrijven en instellingen zijn verplicht maatregelen te treffen tegen besmetting met de gevreesde legionellabacterie. Voor het overgrote deel van de gebouwen is slechts sprake van de zogenaamde zorgplicht. Hoewel de te nemen maatregelen dus niet beschreven zijn in de wet, bent u wel verplicht uzelf en gebruikers van uw gebouw te beschermen. De Rijksgebouwendienst heeft voor u een minimumniveau van bescherming vastgesteld, dat voor de meeste gebouwen afdoende is. Via de website: www.zorgplicht-legionella.nl kunt u de risico-componenten en maatregelen op een rij zetten.

Historie Legionella

De veteranenziekte werd in 1976 ontdekt toen in Philadelphia (VS) een epidemie van longontstekingen woedde onder oud-strijders uit de Vietnamoorlog die bij een reünie in hetzelfde hotel aanwezig waren. 200 veteranen werden ziek en er stierven uiteindelijk 29 personen aan de longontsteking.

In 1999 komt de ziekte eigenlijk voor het eerst echt in het nieuws, als in het Westfriese Bovenkarspel 200 mensen ziek worden en er 32 overlijden. Gelukkig is er sindsdien niet meer zo'n omvangrijke uitbraak van de ziekte geweest. Maar het gevaar van besmetting ligt constant op de loer. Daarom zijn de eigenaren van collectieve leidingwaterinstallaties in gebouwen en de gebruikers ervan verplicht maatregelen te nemen om de risico's op besmetting met de legionellabacterie te voorkomen.

Gewijzigde wetgeving per 1 juli 2011

Prioritaire panden

Sinds 1 juli 2011 is de nieuwe Waterleidingwet (Staatsblad van het koninkrijk der Nederlanden, besluit 370), en het daarbij behorende Drinkwaterbesluit (Staatsblad van het koninkrijk der Nederlanden, besluit 293) van kracht geworden. Hierin wordt aangegeven dat eigenaren van collectieve drinkwaterinstallaties in hoog risicoklasse objecten verplicht worden gesteld om een risicoanalyse te laten maken en een beheersplan op te laten stellen en de bijbehorende maatregelen uit te voeren. In de nieuwe wetgeving wordt vermeld dat risicoanalyses en beheersplannen alleen nog maar mogen worden opgesteld door bedrijven, die onder het BRL 6010 certificaat vallen en bemonsteringen alleen nog maar mogen worden uitgevoerd door geaccrediteerde personen. Per 1 juli 2011 worden overtredingen van het niet naleven van de legionellawetgeving gezien als een milieudelict, waardoor de sanctie veel hoger zal zijn dan in de voorgaande periode.

Niet-prioritaire panden

Voor de overige gebouwen, de categorie laagrisico klasse, geldt de algemene zorgplicht in het kader van legionellapreventie. Die verplicht eigenaar en gebruiker van een pand deugdelijk water te leveren. Dit betekent dat u verplicht bent ervoor te zorgen dat de risico's op legionellabesmetting tot een minimum beperkt worden.

Hoogrisico op legionellabesmetting

Voor de panden met een hoog risico (prioritaire panden) zijn maatregelen ter voorkoming van besmetting in het Drinkwaterbesluit (23 mei 2011) vastgesteld. Voor deze gebouwen moet er een risicoanalyse zijn, een beheersplan en een logboek voor de registratie van de uitgevoerde beheersmaatregelen. Ook moeten er periodiek watermonsters genomen worden met een controle op de aanwezigheid van de legionellabacterie en moeten de maatregelen bekend zijn voor als de norm toch overschreden wordt. Panden in de categorie hoogrisico klasse zijn bij wet benoemd. De maatregelen die men voor deze panden moet treffen, staan beschreven in het Drinkwaterbesluit (23 mei 2011).

www.zorgplicht-legionella.nl

U bent als gebruiker van een pand in de categorie laagrisico klasse in het kader van de zorgplicht verplicht maatregelen te treffen om voor deugdelijk leidingwater te zorgen. Feitelijk betekent dit het voorkomen van een uitbraak van legionella. Via de ISSO-site: www.zorgplicht-legionella.nl kan de gebruiker van een gebouw zelf invulling geven aan de zorgplicht voor legionellapreventie. Met deze applicatie kunt u bepalen welke elementen van een collectieve leidingwaterinstallatie in uw gebouw aanwezig zijn en een risico vormen. Denk aan tappunten, zoals kranen, douches, brandslanghaspels en drankautomaten, en meer specifieke elementen als waterreservoirs, toestellen voor warm tapwater en het leidingennet voor warmwater. De applicatie is een stroomschema. Voor elk onderdeel dat in uw gebouw aanwezig is, komen de maatregelen, die u kunt treffen, naar voren. De applicatie levert vervolgens een beheersinstructie op. Dat is een set installatie- en beheersmaatregelen, die specifiek op uw gebouw van toepassing is.

Maatregelen verhuurders en eigenaren

Jaarlijks moeten de keerkleppen van leidingwaterinstallaties worden gecontroleerd. De eigenaar van een gebouw heeft de verplichting om de leidingwaterinstallaties te optimaliseren en te laten voldoen aan de wettelijke voorschriften.

Laagrisico op legionellabesmetting

De overige gebouwen vallen in de categorie laagrisico (niet prioritaire panden). Eigenaar en gebruiker van dergelijke panden hebben een zorgplicht, die geldt in het kader van het Burgerlijk Wetboek. Hoewel die zorgplicht niet nader uitgewerkt is in het drinkwaterbesluit (23 mei 2011), moeten beide wel de risico's op een besmetting met de legionellabacterie afwegen. Daarop gebaseerd moeten zij maatregelen treffen, die de kans op een legionellabesmetting minimaliseren. Het gaat om panden waarbij risico-componenten aanwezig zijn. De Rijksgebouwendienst heeft voor rijksgebouwen de zorgplicht ingevuld met een minimumniveau aan te nemen maatregelen. Wie deze minimale maatregelen in acht neemt, is in algemene zin dus afdoende beschermd tegen de risico's van besmetting met legionella. Hoe dat in zijn werk gaat, leest u in deze brochure. Ook kunt u de website www.zorgplicht-legionella.nl bezoeken.

Uw verantwoordelijkheid is ook onze zorg

Het treffen van afdoende maatregelen is uw eigen verantwoordelijkheid. Kunt u niet aantonen maatregelen getroffen te hebben tegen legionellabesmetting – en wordt u geconfronteerd met een uitbraak – dan kunt u privaatrechtelijk aansprakelijk gesteld worden voor de schade, die de getroffen personen of instellingen lijden. Uiteraard helpt de Rijksgebouwendienst u graag bij het nemen van de juiste maatregelen om de mensen in uw pand te beschermen. Zo zijn de maatregelen die u moet nemen, te automatiseren of via andere technische ingrepen op te lossen. U hoeft dan bijvoorbeeld niet elke week handmatig de douche in uw fitnessruimte aan te zetten; dat kan via een sensor automatisch gebeuren of er kan een filter geïnstalleerd worden, dat eventueel aanwezige bacteriën afvangt.

Wij adviseren u over de wijze waarop u de noodzakelijke maatregelen het beste kunt treffen. Ook is het mogelijk de maatregelen ter preventie van legionella onder te brengen in het servicecontract dat u met de Rijksgebouwendienst hebt. In dat geval werken we in overleg met u de noodzakelijke maatregelen uit en we besteden deze aan. Uw objectmanager kan u hierover meer vertellen.

